

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKÇE

---

7. SINIF

➤ 5. ÇALIŞMA FÖYÜ

Sabahattin DÜLGER	İl Millî Eğitim Müdürü
Mahmut KARAKAYA	Şube Müdürü
Volkan ÇIRAKOĞLU	ÖDM Ekip Sorumlusu
Şule ATEŞ	Branş Koordinatörü
Elçin DURAN	Soru Yazarı
Harun ÖZDEMİR	Soru Yazarı
Duygu KİREMİTCİ ASLAN	Soru Yazarı
Olçay TUGAY TİKİL	Tasarım
Serap ALİ	Dizgi

1. ETKİNLİK

EGE'DEN DENİZE BIRAKILMIŞ BİR ÇİÇEK

Kimi insan para pul budalası olur, kimisi keşif ve icat meraklısı, bazıları da musiki âşığı. Deli Davut ise adalar kara sevdalısıydı. Denizin bu deli divanesinin gözünde hep adalar tüter, adalar titrerdi. Tan yeri ağarırken adalarla beraber uyanacağım diye çok geceler göz yummazdı. Gecenin loşluğu ile örtülü duran deniz, rüyasına dalmış derin derin uyurken tan ışığını yüksekten kapan adalar, Arşipel'in o kopkoyu çelik mavisinde sanki şafak parçaları gibi parlar ve Davut'a tâ uzaklardan göz kırparak, koyunlarında bir yeni gün daha yaşayacağını ona, gün doğmadan müjdelerdi. Bunu gören Davut, dünyaya yeni gelmişe dönerdi. Kuş uçmaz, kervan geçmez dağ başlarında gerili duran telgraf tellerine rüzgâr değince tellerin uzun uzun inlemesi gibi Davut'un da gönlü titreye titreye ışığa ve açıklıklara uyanır; gözleri, yüreğinde vuran sevinçle harlardı. İşte o zaman, artık içi içine sığmayan Davut, limanda uyuyan kayığının demirini hırçın hırçın koparıp atar ve adından da sanından da özel kişiliğinden de soyunarak özgür, Neptün'ün Anfitrit'i bağırın sesinin hızıyla adalara doğru atılır ve Arşipel'in cam mavisini dalgalarının uçan yelelerine, uzun bir bayrak, bir fors gibi yapraklanan gülüşünü katardı.

Metinde geçen bazı sözcükler kareler içinde harfleri karışık hâlde verilmiştir. Buna göre harflerin yerini değiştirerek aşağıdaki tanımlara uygun kelimeleri oluşturunuz.

- 01 Ortaya çıkarma, meydana çıkarma.
- 02 Buluş.
- 03 Kulağa hoş gelen sesler dizisi.
- 04 Güneşin doğmak üzere olduğu sırada, ufukta hafifçe aydınlanan yer.
- 05 Güneş doğmadan az önce beliren aydınlık.
- 06 Uzak yerlere yolcu ve ticaret eşyası taşıyan yük hayvanı katarı.
- 07 Telgraf iletişimini sağlayan tel.
- 08 Gemilerin barınmalarına, yük alıp boşaltmalarına, yolcu indirip bindirmelerine yarayan doğal veya yapay sığınak.
- 09 Kürek veya yelkenle yürütülen ufak tekne.
- 10 Güneş'e yakınlık bakımından sekizinci olan gezegen.

2. ETKİNLİK

ÖZDEYİŞLER (VECİZELER)

Düşünce, duygu ya da ilkeleri özlü bir biçimde anlatan, söyleyeni belli olan sözlerdir.

ÖRNEKLER:

- Bencillik dostluğun zehridir. (BALZAC)
- Milli benliğini bilmeyen milletler, başka milletlere yem olurlar. (M. K. ATATÜRK)
- Cennet, anaların ayakları altındadır. (HZ. MUHAMMED)
- Eğri cetvelden doğru çizgi çıkmaz. (HZ. ALİ)
- Para ile satın alınan sadakat, daha fazla para ile satılır. (SENECA)

Buna göre aşağıda verilen özdeyişlerin konusunu tablodaki kavramlar arasından belirleyip bu kavramın başındaki harfi uygun yuvarlağın içine yazınız.

ÇEHOV	Aşılmasına imkân olmayan hiçbir duvar yoktur.
CENAP ŞAHABETTİN	En verimli yağmur alın teridir.
EFLATUN	Fenalıkların ilki ve en büyüğü, haksızlıkların cezasız kalmasıdır.
ANDRE GİDE	Hayat yaşla değil yaşamakla anlaşılır.
MONTAIGNE	Tatlı dil, her kapıyı açan sihirli bir anahtardır.

a.	ADALET
b.	İLETİŞİM
c.	AZİM
ç.	EMEK
d.	DENEYİM

3. ETKİNLİK

Çocukluğumdan beri haritaya ne zaman baksam gözüm hemen bir ada arar; şehir, vilayet, havali (yöre) isimlerinden hemen mavi sahile kayar... Haritada ada görmeyim. İçimdeki dostluklar, sevgiler, bir karıncalanmadır başlayıverir. Hemen gözlerimin içine bakan bir köpek; az konuşan, hareketleri ağır, elleri çabuk, abalar giymiş bir balıkçı; yırtık bir muşamba kokusuyla beraber küpeşte tahtaları kararmış, boyası atmış, ağır ve kaba bir sandal; sandalın peşini bırakmayan bir kuş; ağ, balık, pul, sahilde harikulade güzel çocuklar, kulübeler, kırlangıç ve dülger balığı haşlaması, kereviz kokusu, buğusu tüten kara bir tencere, ufukları dar, sisli bir denizi gülen gözlerle hatırlarım.

Yukarıdaki metin için uygun olan başlık, konu ve ana fikri ilgili alanlara işaretleyiniz.

4. ETKİNLİK

- Bir bilginin çeşitli iletişim araçlarıyla topluma sunulmak üzere yazılı metin hâline getirilmesine “**haber yazısı**” denir.
- Yazarın herhangi bir konudaki duygu ve düşüncelerini okuyucuyla konuşuyormuş gibi samimi ve anlaşılır bir dille yazdığı, her türlü özentiden uzak yazılara “**söyleşi (sohbet)**” denir.
- Tanınmış bir kişinin hayatının doğumundan ölümüne kadar kronolojik bir sıra ile başkası tarafından yazılmasına “**biyografi**” denir.
- Kişinin doğumundan itibaren kendi hayatını anlattığı yazıya “**otobiyografi**” denir.

1

Günlük ve önemli olaylar kolay anlaşılır, akıcı, açık ve duru bir şekilde anlatılır.

2

Nesnel bir tutumla kişinin yaşamı aşırı yerme ve övmelerden uzak durularak yazılmalıdır.

3

Kişinin doğru bir şekilde tanınması için tarihlerin doğruluğuna dikkat edilmelidir.

4

Yazar, düşüncelerinin doğruluğunda ısrar edici olmaz.

5

Kişiyi tüm yönleriyle tanıtır.

6

Yazar, okuyucu ile bir sohbet havası içinde konuşur.

7

Daha çok yazarın kişisel düşünceleri ağırlık kazanır.

8

Yazar kendi hayat hikâyesini anlatmaktadır. Fakat bunu yaparken gerçekten asla şaşmamalıdır.

9

Tanınmış kişilerin yaşamı; onunla ilgili araştırma yapan, bilgi ve belgelere ulaşan kişiler tarafından yazılır.

10

Bu yazılar toplumun büyük bir kısmını ilgilendirmelidir.

11

Kişi, anlattıkları karşısında tarafsız kalmalı ve yorumdan kaçınmalıdır, doğru bilgi vermelidir.

12

Bu yazıların inandırıcılığını pekiştirmek için belge ve resimlerden yararlanılabilir.

Buna göre aşağıda verilen metinlerin özelliklerini tablodan bulunuz. Bulduğunuz özelliklerin numarasını ve metnin türünü uygun boşluklara yazınız.

A

• Motosiklet ve Elektrikli Bisiklet Üreticiler Derneğinden yapılan açıklamada; 69 bin 700 elektrikli bisiklet ihracatı ile 39 milyon dolar üzerinde döviz girdisi sağlandığı belirtilerek pazarın en önemli oyuncularını arasında giren Türkiye'nin Portekiz, Polonya ve Bulgaristan ile yarıştığı ifade edildi. Türkiye'nin, yerli ve milli katma değeri yüksek ürün pazarında büyük oyuncular arasında yer aldığı belirtilerek Avrupa'nın Temmuz 2018'de elektrikli bisiklette, Uzak Doğu mamullerine getirdiği ilave gümrük vergileri sonrasında Portekiz, Polonya, Bulgaristan ve Türkiye'nin elektrikli bisiklet üretme ve Avrupa pazarına satma noktasında kıyasıya yarışa girdiği kaydedildi.

ÖZELLİKLER

METNİN TÜRÜ

B

• Yaşamak zordur, yaşamı anlamak da onunla birlikte yürümek de zordur. Huzuru yoktur çoğu zaman, dediğinizi duyar gibiyim. Hayatımız nasıl da değişti son bir yıl içinde değil mi? Salgın ile birlikte eskiden hiç de farkına varmadığımız birçok yeniyi karşılaştık. En basitinden dışarıda rahatça, özgürce, çekinmeden nefes alabilmenin güzelliğini bıraktık ya da bırakmak zorunda kaldık. Üç katlı, telli ya da telsiz maskelerden nefes almak için insanlardan uzak yerlere gitme fırsatını kollar olduk. Bir öğrencim gittiğimiz okul gezisinde "Öğretmenim; iyi ki nefes almak, doya doya etrafa bakmak parayla değil." demişti salgın öncesinde. "Ey çocuk, ne de haklıymışsın!" diyor, anıyorum kara gözlerini.

ÖZELLİKLER

METNİN TÜRÜ

C

• 15 Mayıs 1987'de Ankara'da doğdum. Bir yaşına geldiğimde babamın işi gereği Ankara'dan Denizli'ye taşındık. Hayatımın ilk beş yılını burada babam Mustafa Bey ve annem Fatma Hanım ile birlikte geçirdim. Sonrasında gelen tayin haberi ile birlikte Tokat'a taşındık ve Zile maceramız başladı. İlköğretimi burada tamamladıktan sonra, yeni bir tayin ile ben ortaokuldayken Bursa'ya taşındık. Neyse ki Bursa, ailemin son durak noktası oldu. Ama benim yolculuğum henüz bitmemişti. Öğretmen olmak için İstanbul Üniversitesindeki eğitimime başladım...

ÖZELLİKLER

METNİN TÜRÜ

D

• Sait Faik, 23 Kasım 1906'da Adapazarı'nda doğdu. Babası ceviz ve kereste kütüğü ticareti ile uğraşmıştır. Kendisi İsviçre, Grenoble, Lion, Marsilya vs. yerlerde eğitim için değil de gezmek için gittiğini ifade eder. Tabii hayatının büyük bir kısmını İstanbul'da geçirmiştir. Babası kendisi gibi oğlunun da ticaretle uğraşmasını istedi. Fakat yazarımız bu işe pek yatkın değildi. Onun usu öykü ve romanlarda idi. Öğretmenlik de dâhil birçok işlerde çalışma fırsatı yakalamış fakat hiçbir işte yeterince kalıcılığı sağlayamamıştır. Sadece kendi gönlünce yaşamayı istemiş; balıkçılarla, çimacılarda, halk insanları ile dostluk kurmuştur.

ÖZELLİKLER

METNİN TÜRÜ

5. ETKİNLİK

Palindrom; “niçin, kelek” sözcüklerinde olduğu gibi tersten okunuşu da aynı olan cümle, sözcük ve sayılara denilmektedir. Braille alfabeti eğitimi verilen bir kurumda kursiyerlere bu alfabe ile palindrom cümleler yazdırılmıştır.

a	b	c	ç	d	e	f	g	ğ	h	ı	i	j	k	l	m
n	o	ö	p	q	r	s	ş	t	u	ü	v	w	x	y	z

- Braille alfabetinde harfleri temsil eden şekiller yukarıdaki gibidir.
- Aşağıdaki her altı daire bir harfi temsil etmektedir.
- Sözcükler arasında boşluk bırakmak için bir harfi temsil eden altı daire boş bırakılır.
- Noktalama işaretleri kullanılmaz.

1) Verilen palindrom cümlelerini daireleri boyayarak Braille alfabeti ile yazınız.

Işıklar arar alkışı.

Ey Nihat Adana'da Tahin Ye!

2) Braille alfabeti ile yazılmış olan palindrom cümleleri bularak noktalı yere yazınız.

.....

.....

6. ETKİNLİK

HİKÂYENİN UNSURLARI

Hikâyelerde ana unsur olaylardır. Bu olay; yer, zaman ve kişi unsurlarına bağlı olarak anlatılır.

OLAY : Ortaya çıkan, oluşan ya da oluşabilecek hadise, iş.

YER : Olayın geçtiği mekândır.

ZAMAN : Olayın meydana geldiği zamandır.

KİŞİ : Olayın kahramanlarıdır.

BUĞDAY BAŞAKLARI

Bir öğle vakti, çiftçi ve oğlu, buğday tarlasına gitmişlerdi. Çocuk babasına dedi ki:

“Babacığım, şu başaklardan bazılarının başı öne eğik, bazılarının ise başı dik. Bana öyle geliyor ki şu başı dik olanlar asil ve gururlu insanlar gibiler. Başı eğik olanlar ise sıradan ve basit insanlar gibi.”

Çiftçi oğlunun bu sözlerine önce tebessüm etti. Sonra bir tane başı dik, bir tane de başı eğik başak kopararak: “Bak oğlum!” dedi. “Bu başı dik olan başak. Gördüğün gibi içi boş. Bunlar kafaları ve kalpleri boş olduğu hâlde kibir ve gururla çevresinde bulunan kişilere büyüyenler gibiler.”

Sonra eline başı eğik olan başağı alan çiftçi:

“İşte oğlum.” dedi. “Bu da başı eğik olan başak. Gördüğün gibi onun içi dolu ve taneleri iri. Bunlar senin dediğin gibi basit ve sıradan insanlara misal olmaktan çok akıl ve kalbi dolu ama mütevazı insanlara örnek verilmeye layıktır. Çünkü onlar, boş gurur ve kibir ile çevresindeki kişilere büyüymekten kaçınıyor ve başları eğik gezerler.” dedi.

ZAMAN	YER
.....	.....
.....	.....
HİKÂYENİN UNSURLARI	
KİŞİLER	OLAY
.....	.....
.....	.....

7. ETKİNLİK

ANLATIM BİÇİMLERİ

AÇIKLAMA
TEKNİĞİ

Bir konuda bilgi vermek, bir konuyu öğretmek amacıyla kullanılan tekniktir.

TARTIŞMA
TEKNİĞİ

Yazarın kendi düşüncelerini ispatlamak, okuyucunun kendisi gibi düşünmesini sağlamak için kullandığı tekniktir.

ÖYKÜLEME
TEKNİĞİ

Bir olayın yer, zaman, kişiler belirtilerek kullanıldığı tekniktir.

BETİMLEME
TEKNİĞİ

Okuyucuya görmediği bir şeyin hayalini kurdurma tekniğidir.

Bir kitabı okumaya, kitap üzerine yazılmış eleştirileri okuduktan sonra başlamak gerekir gibi yaygın bir kanaat var. Bu görüşün savunucuları son dönemde hiç de az değil. Bu doğru bir görüş olabilir mi? Bence olamaz. Her eleştirinin nesnel davranabileceğini düşünmüyorum.

Kulübenin ardında iki katlı, yaşlı bir bina vardır. Bir bırakılmışlık duygusu taşır, lodosu eskittiği yüzünde camlarda yağmur izi... Alt katında kimi işlemez dükkânlar, üst katında ise küçük bir sahil lokantası. Bu meydana her bina, her yol, her ayrıntı denize göre konum almış gibidir; denizle yüzleşir durur.

Öykü, boyutu ne olursa olsun, doğaya ve insana özgün bir bakış, özgün bir eleştiridir. Yaşamımıza yeni anlamlar, yöntemler, yorumlar getiren bir yazın sanatıdır. İster içten ister dıştan anlatsın bir öykünün özgün, yalın, açık, gerçek, inandırıcı, kısa, vurgulayıcı ve çarpıcı nitelikte olması gerekir.

Bir zamanlar bir çift güvercin, boş bir barakada, bir çobanın bıraktığı yerde, bir direktten sarkan açık bir şemsiye keşfettiler. Mevsimlerden bahardı. Bu siyah ağın içinde yuvalarını kurdular. Cereyanlı çatının altındaki rüzgâr, şemsiyeyi sallıyordu ama başka hiçbir şey ne onları ne yumurtalarını rahatsız etmedi.

Yukarıdaki paragraflarda kullanılan anlatım biçimlerini yanında yer alan yüz ifadesine göre tablonun uygun boşluklarına yazınız.

.....	.....	.....	.....

8. ETKİNLİK

1. TANIMLAMA

Bir kavram veya varlığın ne olduğunun açıklanmasına tanımlama denir. Genelde açıklayıcı ve tartışmacı anlatım tekniklerinde tanımlamadan yararlanılır. Varlık ya da kavramın okuyucunun zihninde daha belirginleşmesi amaçlanır. Tanım, "Bu nedir?" sorusuna cevap verir.

2. KARŞILAŞTIRMA

Birden fazla varlık ya da kavram arasındaki benzerlik veya farklılıkları ortaya koymak için kullanılan anlatım yoluna karşılaştırma denir. Daha çok tartışmacı ve açıklayıcı anlatım içinde kullanılan bu yöntemde, varlıkların farklı ya da ortak yönleri ele alınır.

3. ÖRNEKLENDİRME

Bir düşüncenin somut hâle getirilerek daha anlaşılır kılınması için anlatılan konuyla ilgili örnekler verilmesine örnekendirme denir. Düşüncenin anlaşılır ve akılda kalıcı olması amaçlanır. Bazen önce bir örnek verilerek veya fıkra anlatılarak konuya giriş yapılır. Bunlardan hareketle de bir yargıya varılır.

4. TANIK GÖSTERME

Yazarın savunduğu düşüncenin doğruluğuna okuyucuyu inandırabilmek için tanınan ve görüşlerine itibar edilen kişilerin sözlerinden alıntı yapmasına tanık gösterme denir.

5. SAYISAL VERİLERDEN YARARLANMA

Düşüncenin kanıtlanabilmesi için istatistiksel bilgilerden, anketlerden ya da grafiklerden yararlanılmasına sayısal verilerden yararlanma denir.

6. BENZETME

Bir kavramı ya da varlığı başka bir kavram ya da varlığın özellikleriyle anlatma yoluna benzetme denir.

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Aşağıdaki tabloda verilen düşünceyi geliştirme yollarının başında yer alan harfleri paragraflarda bulunan boşluklara yazınız.

a. TANIMLAMA	b. KARŞILAŞTIRMA	c. ÖRNEKLENDİRME
ç. TANIK GÖSTERME	d. SAYISAL VERİLERDEN YARARLANMA	e. BENZETME

1

İnsanlar arasındaki uçurum her geçen gün artıyor. Herkesin yüzünde derin bir mutsuzluk seziliyor. Bu tablo karşısında derin bir ümitsizliğe düştüğümüzde bazen öyle insani olaylarla karşılaşılıyor ki içimizde umut çiçekleri açılıyor. Bir bakıyorsunuz yüz binlerce insan sosyal medyada hiç tanımadıkları biri için bir araya geliyor, yardım kampanyası düzenliyor.

2

Deneme yazarı bir söz işçisidir. Onu bir kuyumcuya benzetirim ben. Kuyumcu nasıl değerli madeni binbir özenle işleyerek çok değerli eserler oluşturuyorsa deneme yazarı da sözcükleri büyük bir dikkatle ve özenle bir araya getirerek eserini oluşturur.

3

Sanatta biçim, sadece istif bir yerleştirmedir. Daha sağlam ve kapsamlı bir deyişle kurgudur. Sanatta öz ve içerik ise sanatçının konuyu algılayışı ve konusuna kattığı bütünü parçasıdır.

4

Dünya üzerinde yaklaşık 10 bin kuş türü olduğu biliniyor. Bu türlerin 1.373 tanesinin nesli tehlike altında. Türkiye’de düzenli üreyen ve kışlayan kuş türü sayısı 357, nesli tehlikede olan kuş türü sayısı ise 35 olarak belirlendi. Dünyada ve ülkemizde nesli tehlike altında olan kuş türleriyle ilgili birçok koruma çalışması yürütülüyor.

5

Dostluk; kötülüklerden, saldırılardan, horlanmalardan sizi esirgeyenlerin yürek gücüdür. Dost güzeldir, iyidir, esirgeyendir, koruyandır.

6

Artık çocuklarımızı anlayamaz olduk. Aynı ortamda yetişmemize, aynı kültürü almamıza rağmen gittikçe onlara yabancılaşıyoruz. Tanıyamaz, anlayamaz oluyoruz onları. Belki gün gelecek Ahmet Haşim’in dediği gibi, “Hüznü anlamayan nesle aşına değiliz.” diye haykıracağız. Peki bu duruma düşmemek için yapılacak bir şey yok mu?

9. ETKİNLİK

Cümlede yüklem taşıdığı kip ekiyle kastedilen kip veya zamanın farklı olmasına **zaman (anlam) kayması** denir. “Her akşam dişlerimi fırçalıyorum.” cümlesinde yüklemdeki şimdiki zaman kip eki, geniş zaman anlamında kullanılmış ve zaman (anlam) kayması meydana gelmiştir.

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan ve kastedilen kip eklerini örnekteki gibi ilgili kutulara yazınız.

1

Yazar, daha küçük yaşlardayken babasını kaybeder.

Kullanılan Kip : Geniş Zaman

Kastedilen Kip : Geçmiş Zaman

4

Bu metni evde defterlerinize yazıyorsunuz.

Kullanılan Kip : .....

Kastedilen Kip : .....

2

Her akşam düzenli olarak kitap okuyacağız.

Kullanılan Kip : .....

Kastedilen Kip : .....

5

Sanırım bu eser de Aşık Veysel'e ait olacak.

Kullanılan Kip : .....

Kastedilen Kip : .....

3

Yaz gelse de birlikte tatile gitsek.

Kullanılan Kip : .....

Kastedilen Kip : .....

6

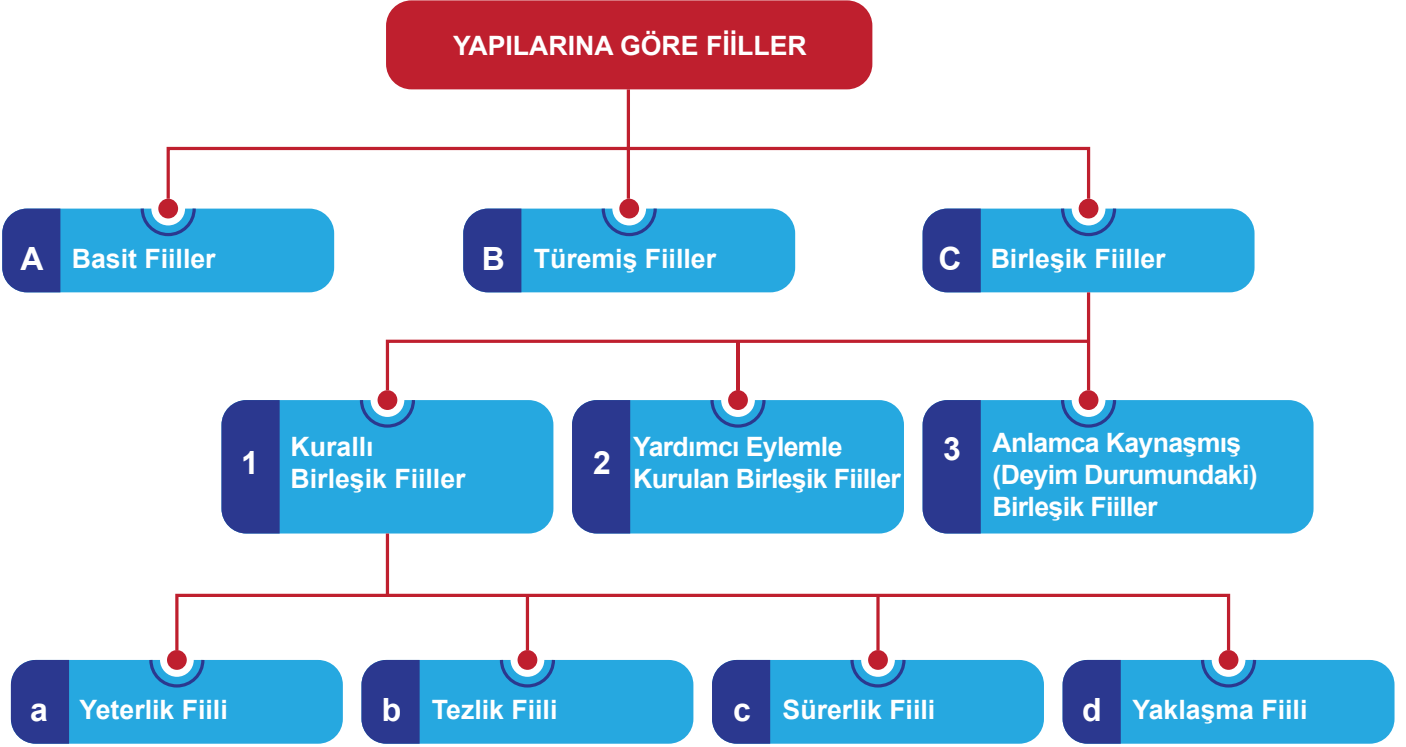
Evi dağıttığınız gibi toplayacaksınız hemen.

Kullanılan Kip : .....

Kastedilen Kip : .....

10. ETKİNLİK

Köyde on gün kaldıktan sonra dostlarımla ve çocuklarımla vedalaşıp yola çıkıyorum. İlk durak uzak yaylalar olacak. Uzun ve biraz da yorucu bir yolculuktan sonra Teyran Tepesi'ne geldim. Epey yol aldıktan sonra at da ben de yorulmuştuk. Başımı, ellerimin arasına alıp gözlerimi kapatarak bir süre öylece kaldım. At, beni anlamış gibi gelip durdu karşımda; uysallaştı, başını önüne düşürdü. İkimiz de iyice dinlenmeden yolculuğumuzu sürdüremezdik.

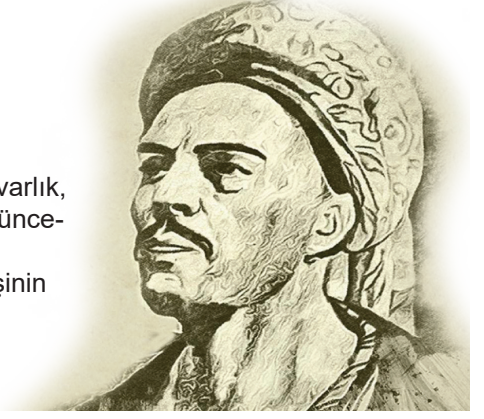
Bu metindeki altı çizili fiillerin yapısını belirleyerek bu fiilleri aşağıda verilen tablonun uygun yerlerine yazınız.

Basit Fiiller	Türemiş Fiiller	Birleşik Fiiller
.....	.....	.....
.....	.....	.....

SORULAR

1. TEST

Tasavvuf düşüncesine göre Yunus'un "Bana seni gerek seni" diye seslendiği varlık, evrende görülen her şeydir. İnsandır, düşüncedir, akıldır, erdemdir. İnsan düşünce-
sinin yarattığı hatta varoluşun bir gereği olan evreni kapsayan her şeydir. Kişinin
ezikliğini örtmek için kullandığı betimlemeleri, oyunları...
I
II
III

Yukarıda verilen metinde numaralandırılmış sözcüklerin anlamca karşılıkları hangi seçenekte verilmiştir?

I	II	III
A) zekilik	üzerini kapatmak	korumak
B) nitelik	sınırları aşmak	kaplamak
C) olgunluk	içine almak	saklamak
D) cesurluk	yüzeyini kaplamak	kapatmak

2. TEST

Söz, ne denli değerli olursa olsun, yazıya geçmediği sürece onun sonsuzluğu söz konusu edilemez. Çocukluğumda tanık olmuşumdur, büyüklerimiz yerde bir kâğıt parçası bulduklarında onu alır, bir duvar oyuğuna sokuştururlardı. Çiğnenmesin, ayaklar altında kalmasın diye. Bu, yazının insan zihninde ne denli bir saygı uyandırdığının kanıtıydı. Aynı davranışı bir de ekmek parçalarını yerde gördüklerinde gösterirlerdi. Bu örnekte de görüldüğü gibi - - - -

Yukarıda verilen metinde boş bırakılan yer, aşağıdaki ifadelerden hangisiyle tamamlanırsa anlamsal bütünlük sağlanmış olur?

- A) yazıya olan bakış açımızın oluşmasında çocukluğumuzda yaşanan bazı sahnelerin dahi etkisi vardır
B) yazının nimetle bir tutulmasının nedeni her ikisinin de büyük emekler sonucu elde edilmesidir
C) yazının varlığı günümüzden çok daha eskilere kadar uzanan toplumsal bir gerçekliğe dayanır
D) yazı ne anlatırsa anlatsın onun değeri insanın ona verdiği kıymetle ölçülebilir

3. TEST

Dünyanın en basit, en zavallı, hatta en ahmak adamı bile, insanı hayretten hayrete düşürecek ne müthiş ve karışık bir ruha sahiptir!.. Niçin bunu anlamaktan bu kadar kaçıyor ve insan dedikleri mahluku anlaşılması ve hakkında hüküm verilmesi en kolay şeylerden biri zannediyoruz? Niçin ilk defa gördüğümüz bir peynirin nitelikleri hakkında söz söylemekten kaçtığımız hâlde ilk rast geldiğimiz insan hakkında son kararımızı verip gönül rahatıyla öteye geçiveriyoruz?

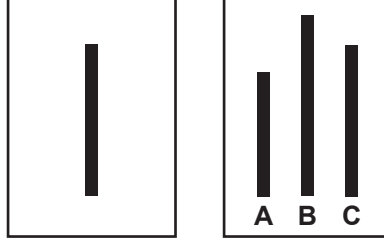
Aşağıdaki özdeyişlerden hangisi bu metnin ana fikriyle örtüşmez?

- A) Peşin hükümler, muhakemesiz hükümlerdir. (VOLTAIRE)
B) Herkes insanlığı değiştirmeyi düşünür ama hiç kimse önce kendini değiştirmeyi düşünmez. (TOLSTOY)
C) Ne kadar hazin bir çağda yaşıyoruz, bir önyargıyı ortadan kaldırmak atomu parçalamaktan daha güç.
(ALBERT EINSTEIN)
D) Hayatı boyunca okuduğu tek kitabı dünyada yazılmış tek kitap zannedenlerden korktuğum kadar hiçbir şeyden korkmadım. (RUFUS CHOATE)

4. TEST

Aşağıda Asch deneyinin yöntem basamakları verilmiştir:

- Deneye katılacak olan katılımcılar, bir görüş testine girecekler ve katılımcılara bir çift kart gösterilecektir. Bu kartların birinde biri kısa, biri orta ve biri uzun olmak üzere üç çizgi; diğer kartta ise tek bir çizgi bulunmaktadır. Tek çizgi bulunan kart, diğer karttaki üç çizgiden biriyle aynı boydadır.

- Deneyde, katılımcılardan biri hariç hepsi Asch'in asistanlarıdır ve önceden belirlenen davranışları yapmaktadırlar.
- Aynı odada bulunan deneklere bu karttaki çizginin diğer karttaki çizgilerden hangisine benzediği sorulmakta ve gerçek denek diğer katılımcıların cevaplarını duyabilmektedir. İlk birkaç denemede tüm denekler doğru cevap vermekte fakat daha sonra gerçek denek dışındaki katılımcıların tamamı yanlış cevaplar vermeye başlamaktadır.

Buna göre Asch deneyinin yapılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların bir teste tabi tutulduklarında nasıl bir yol izlediklerini görmek
- B) Deneklerin kartlara yönelik dikkatlerini ne oranda yoğunlaştırdıklarını ölçmek
- C) Herhangi bir sebeple aynı ortamda bulunan insanların kaygı oranlarını belirlemek
- D) Gerçek denekin davranışlarının diğer deneklerden ne derece etkilendiğini bulmak

5. TEST

Aşağıdaki soruları afişe göre cevaplayınız.

16 Şubat 2021' de İstanbul'un Beşiktaş ilçesindeki evinde 83 yaşında hayatını kaybetti.

DOĞAN CÜCELOĞLU

Mersin'in Silifke ilçesinde 11 çocuklu bir ailenin en küçük çocuğu olarak 9 Şubat 1938 tarihinde dünyaya geldi.

- Ortaokulu Silifke'de, liseyi Ankara ve Kırklareli' de bitirdi. İstanbul Üniversitesi Psikoloji bölümünden mezun oldu.
- Ankara Atatürk Lisesinde Edebiyat Öğretmeni olan Cahit Okurer' in etkisi ile psikolojiye yönelmiştir.
- ABD'de Illinois Üniversitesinde Bilişsel Psikoloji alanında doktora yaptı.

1990'dan itibaren kitaplarını Türkçe olarak yayımlamaya özen gösteren Cüceloğlu, Türk insanının düşünce, duygu ve davranışlarını bilimsel psikoloji kavramları içinde inceleyen kitaplar yazdı.

" On yaşındayken annemi kaybettim ve ölümün ne demek olduğunu anladım."

1996'dan sonra Türkiye'de üniversite öğrencilerine, öğretmenlere, ana-babalara ve iş adamlarına yönelik seminerler, konferanslar ve atölye çalışmaları düzenledi.

1. Doğan Cüceloğlu ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) İnsanımızın davranış ve fikir dünyasını kitaplarına yansıtmıştır.
 B) Öğretmeninin etkisiyle yöneldiği alanda kitaplar yazmıştır.
 C) Doğduğu aydan 83 yıl sonra yine aynı ayda vefat etmiştir.
 D) Bütün kitaplarını Türkçe olarak yayımlamıştır.

2. Verilen bu afiş, metin türü olarak aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Haber Yazısı   B) Biyografi   C) Otobiyografi   D) Anı

6. TEST

Aşağıdaki metinlerin hangisinde betimleyici anlatım ağır basmaktadır?

A) Karanlık ve dar bir sokak. Sokağa baksanız iki kişi ancak yan yana yürüyebilir. O kadar dar yani. Bu dar sokakta üstelik gecenin en karanlık anında yaşlı bir adam... Bu adamın soğuktan ve yorgunluktan gözleri küçülmüş, umutsuzluk ifadesi soluk ve yıpranmış teninde derin izlere dönüşmüştü. Yanında torunu yaşında sevimli mi sevimli bir çocuk. Üstü başı kir içinde.

B) Açlığın da etkisiyle iyice gözü dönmüştü. Çiftçinin ve köpeğin kendisini yakalayabileceğini bile bile kümese doğru ilerledi. İlk geçmesi gereken, bahçenin çitleriydi. Yavaş yavaş tellerin altını kazmaya başladı. Tellerin altından geçerken kuyruğundan vücuduna yayılan acıyı anlayabilmek için birden geriye döndü. Arkasında köpeği görünce öylece kalakaldı.

C) İhtiyarın etrafındaki askerler birbirine karıştı. Bir çığlıktır koptu: "Beye haber verin!" İhtiyarın kollarına girdiler. Kuş gibi deniz kenarına uçurdular. Bir sandala koydular. Büyük bir kadırgaya çıkardılar. Bir an güvertede durdu. Sevincinden, kırk senedir hasret kaldığı millettaşlarını görmekten şaşırılmıştı. Ayağına bir çarık getirdiler. Başına bir kavuk koydular. Haydi, beyin yanına, dediler.

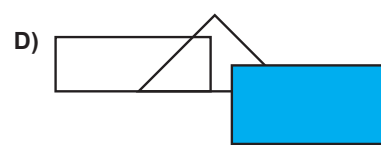
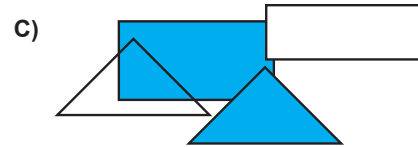
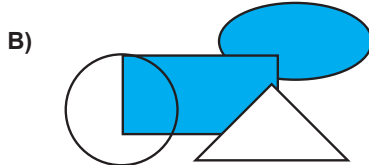
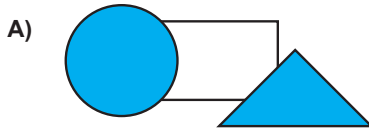
D) Mutfak diye kullandığımız büyükçe odadaydık. Erkendi daha, çok erken. Çırak kızlar bile henüz gelmemişti. Kızarmış ekmek kokuyordu mutfak, bir de demlenmiş çay. Dışarıda şırıl şırıl akan derenin sesi duyuluyordu. Babam; her zamanki gibi erken uyanmış, kasketiyle ceketini giymiş, mutfağın kapısında dikilip hiç konuşmadan yalnızca gözleriyle bize çok şey anlatıyordu.

7. TEST

Müzik ve duyular arasındaki ilişki, basmakalıp olacak derecede yaygın şekilde kurulmaktadır. "Müzik duyguların dilidir." gibi deyişler bunu örneklemektedir. Tia de Nora'nın da dediği gibi, bütün sanatlar arasında en fazla duygularla bağdaştırılan müziktir. Bu ilişki çok uzun zamandır bilinmektedir. Platon üzüntü, yas, gevşeklik duyguları yaşatan makamları ve enstrümanları devletinden kovmuştur.

	TANIMLAMA		TANIK GÖSTERME		SAYISAL VERİLERDEN YARARLANMA
	ÖRNEKLENDİRME		KARŞILAŞTIRMA		BENZETME

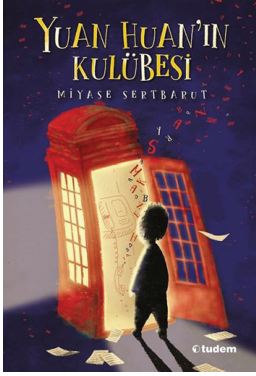
Buna göre metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarının ortaya çıkaracağı şekil aşağıdakilerden hangisi olur?

8. TEST

İçindeki gizli hikâyeciyi, Çinli yazar Yuan Huan'a atfettiği ters köşe hikâyelerle açığa çıkaran Miyase Sertbarut, İlhami'yi ve dolaylı olarak bütün okurlarını "Yuan Huan'ın Kulübesi" ile esrareniz bir edebiyat evrenine konuk ederek benzersiz bir kitap deneyimi yaşatıyor. **(I)** İlhami, oyun olsun diye girdiği bir telefon kulübesinin ahizesinden tuhaf hikâyeler dinlemeye başladı. **(II)** Geçmiş ile bugün arasında sıkışıp kalan işçi çocukların, parmaklıklar ardında büyüyen çocukların hatta okula gitmek istedikleri hâlde gidemeyen çocukların gizemli hayatlarına tanıklık eden kahramanımızın aklına parlak bir fikir gelir. **(III)** Dinlediği hikâyeleri Türkçe ödevi için kullanmaya karar veren ve kitap okumayı sevmeyen İlhami için işler yoluna girdi. **(IV)** Ancak yazarının ismini Yuan Huan olarak uydurduğu o kitabı, öğretmenin okula getirmesini isteyeceğini hiç hesaba katmamıştı.

Verilen kitap tanıtımında numaralandırılmış cümlelerden hangisinde kullanılan kip ile kastedilen kip birbirine uyumamaktadır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

9. TEST

Bir gece kopan fırtına sonrası neler olduğuna bakmak için evden çıkan ve sahilde yürümeye başlayan Noi, kıyıya vuran küçük bir balınayla karşılaşır. Balınanın hayatta kalması için suya ihtiyacı olduğunu düşünerek onu eve götürmeye karar verir. Evde onu küvete sokar ve yanına oturup konuşmaya başlar. Noi, uzun bir zamandan sonra ilk kez bu denli istekli konuşur ve en önemlisi de dinlendiğini hisseder.

Aşağıdaki cümlelerde bulunan fiillerden hangisinin yapıca özdesi bu metinde yer almamaktadır?

A) Günümüzde Türklerin denizlere egemen olduğu dönemlerdeki ilk Türk haritaları da yapıldı.

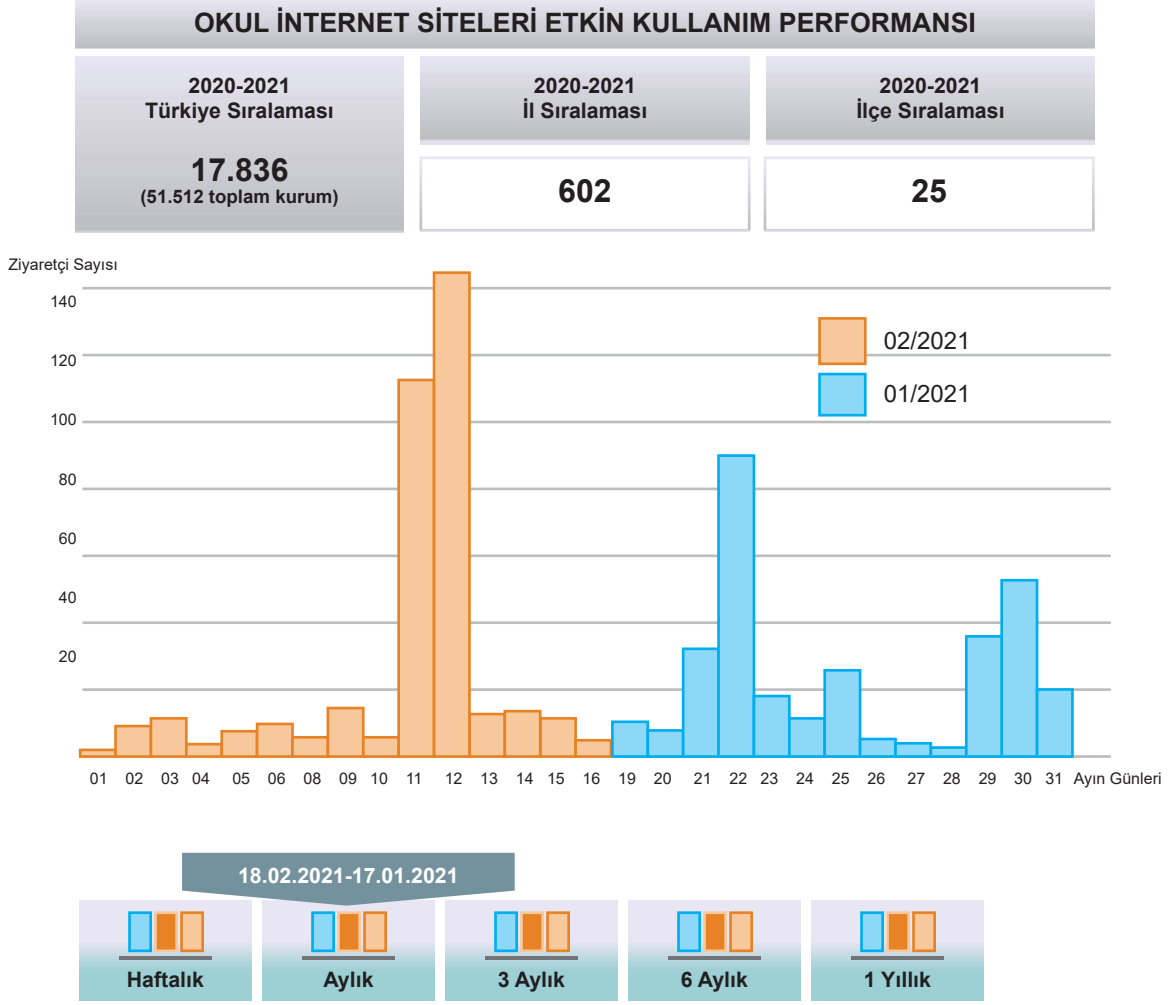
B) İnsanlar, birkaç duygusal sözcüğü satırlara serpiştirince ortaya şiir çıkacağını sanıyorlar.

C) Muzaffer İzgü'nün yazdıklarını kuşbakışı gözlemlediğimizde günceli yakalamaya çaba gösterdiğine tanık oluruz.

D) Konusunu yazarın özel ve gerçek hayatından alan romanlar tarih boyunca edebiyat sahnesinde varlığını sürdürrebilmiştir.

10. TEST

Bir okul sitesinin kullanım istatistikleri ile ilgili grafik aşağıdaki gibidir.

- I. Verilerin hangi tarihleri kapsadığına
- II. Okulun toplam kurum içindeki sıralamasına
- III. İlçede bulunan toplam kurum sayısına

Verilen grafikte ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III

CEVAP ANAHTARI

1. ETKİNLİK

(1) ŞİKEF KEŞİF	(2) ATİC İCAT	(3) UKİMİS MUSİKİ
(4) ANT İRYE TAN YERİ	(5) KAŞAF ŞAFAK	(6) NAREVK KERVAN
(8) İMLAN LİMAN	(9) YIKAK KAYIK	(7) FARGELT LİTE TELGRAFLİ
		(10) ÜPTNEN NEPTÜN

2. ETKİNLİK

ÇEHOV	Aşılmasına imkân olmayan hiçbir duvar yoktur.	c
CENAP ŞAHABETTİN	En verimli yağmur alın teridir.	ç
EFLATUN	Fenalıkların ilki ve en büyüğü, haksızlıkların cezasız kalmasıdır.	a
ANDRE GİDE	Hayat yaşla değil yaşamakla anlaşılır.	d
MONTAIGNE	Tatlı dil, her kapıyı açan sihirli bir anahtardır.	b

3. ETKİNLİK

Başlık: Geçmişin Haritası

Konu: Yazarın haritada gözleri sahili ararken hissettikleri

Ana Tema: İnsanlar, hayatlarında iz bırakan yerleri üzerinden yıllar geçse de unutamazlar.

4. ETKİNLİK

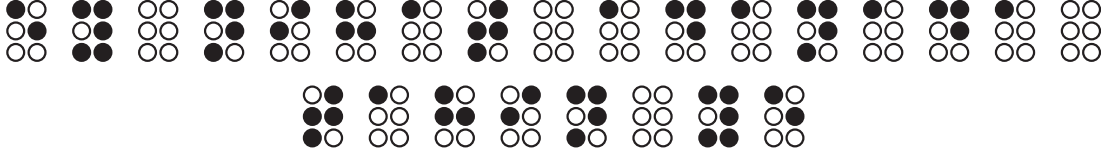
A) ÖZELLİKLER 1,10,11,12 METNİN TÜRÜ Haber Yazısı	B) ÖZELLİKLER 4,6,7 METNİN TÜRÜ Söyleşi	C) ÖZELLİKLER 3,5,8,12 METNİN TÜRÜ Otobiyografi	D) ÖZELLİKLER 2,3,5,9,12 METNİN TÜRÜ Biyografi

5. ETKİNLİK

1) Işıklar arar alkışı.

Ey Nihat Adana'da Tahin Ye!

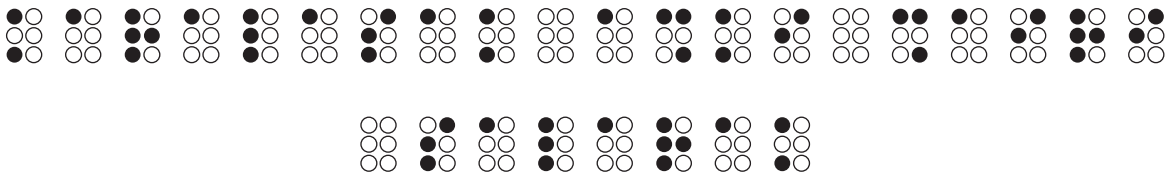

2) Braille alfabesi ile yazılmış olan palindrom cümleleri bularak noktalı yere yazınız.

At sahibi gibi hasta

Karalacak aşkı şairi salarak

6. ETKİNLİK

Kişiler: Çiftçi ve oğlu

Yer: Buğday tarlası

Zaman: Öğle vakti

Olay: Buğday başaklarının duruşu üzerinden bir babanın oğluna verdiği hayat dersi.

7. ETKİNLİK

			
TARTIŞMA	BETİMLEME	AÇIKLAMA	ÖYKÜLEME

8. ETKİNLİK

1. c   2. a, b, e   3. a, b   4. b, d   5. a   6. ç

9. ETKİNLİK

1. **Kullanılan Kip** : Geniş Zaman
Kastedilen Kip : Geçmiş Zaman
2. **Kullanılan Kip** : Gelecek Zaman
Kastedilen Kip : Geniş Zaman
3. **Kullanılan Kip** : Şart Kipi
Kastedilen Kip : İstek Kipi
4. **Kullanılan Kip** : Şimdiki Zaman
Kastedilen Kip : Emir Kipi
5. **Kullanılan Kip** : Gelecek Zaman
Kastedilen Kip : Gereklilik Kipi
6. **Kullanılan Kip** : Gelecek Zaman
Kastedilen Kip : Emir Kipi

10. ETKİNLİK

- BASİT FİLLER** : olacak, geldim, kaldım, durdu
TÜREMİŞ FİLLER : yorulmuştuk, uysallaştı, düşürdü
BİRLEŞİK FİLLER : yola çıkıyorum, sürdüremezdik

1. TEST C
2. TEST B
3. TEST B
4. TEST D
5. TEST D B
6. TEST A
7. TEST C
8. TEST B
9. TEST D
10. TEST B